

تعیین نرخ بلیت تئاتر هیچ فرمولی ندارد!

در غیاب سازوکار رسمی برای قیمت گذاری بلیت، تئاتر مشهد با فشار اقتصادی و نبود حمایت دولتی دست وپنجه نرم می کند

طین همتی

تئاتر به عنوان آیین‌ه ای تمام نما از جامعه‌ویکی‌ازاصیل‌ترین ارکان فرهنگی هر شهر-نیازمند چارچوب‌های حمایتی و نظارتی مشخصی‌است تا بتواند نقش آموزشی و هنری خود را به درستی ایفا کند. اما بررسی وضعیت کنونی قیمت‌گذاری بلیت نمایش‌ها در شهر فرهنگ پرور مشهد، حکایت از سردرگمی و خلأ نظارتی آشکار دارد. این گزارش تلاش دارد تا به واکاوی نبود متولی در تعیین نرخ بلیت و پیامدهای آن بر بدنه تئاتر مشهد بپردازد.

●

نیود حمایت دولتی، ریشه اصلی مشکلات است مدیر تماشاخانه پردیس مستقل تئاتر مشهد در گفت وگو با خبرنگار شهرا را، وضعیت اقتصاد تئاتر در مشهد را تشریح کرد و گفت:تعیین نرخ بلیت امری سلیقه ای است که در غیاب حمایت های دولتی، مستقیما توسط کارگردان ها و تهیه کنندگان و بر اساس هزینه های کم‌رشکن تولید انجام می شود. یاسر عودی هشدار داد که تطابق نداشتن درآمد تئاتر با نرخ تورم، بقای سالن های خصوصی را نیز تهدید می‌کند.او با ارائه آماری از قیمت بلیت در سالن های مختلف مشهد، یادآور شد که این نرخ ها تابعی از امکانات و ظرفیت سالن ها و همچنین حرفه ای بودن گروه هاست.

عودی افزود، تماشاخانه های کوچک مانند مایان، سالن بهار و تماشاخانه محمدعلی لطفی مقدم (زیرمجموعه پردیس مستقل) که از نظر مساحت سالن و امکانات در کف ماجرا قرار دارند، معمولا بلیت را با قیمت حدود ۱۵۰هزار تومان عرضه می‌کنند. سالن های کوچک باکس بزرگ، از همین مبلغ آغاز می شود و تا حدود ۲۵۰ هزار تومان افزایش می باید، در موارد استثنایی و برای نمایش های پر هزینه، قیمت به ۳۰۰ تا ۲۵۰ هزار تومان هم می رسد.او تأکید کرد، قیمت‌گذاری گروه های حرفه ای به طور طبیعی بالاتر است، زیرا شامل دستمزدها بزرگتران و عوامل، هزینه تبلیغات و هزینه دکور می شود. یک کارگردان با سابقه ممکن است اعلام کند فقط هزینه دکور از یک حد مشخص بالاتر رفته است و این امر قیمت نهایی را تعیین می‌کند. تخفیف‌های دانشجویی، گروهی یا هنرجویی نیز باید از ابتدا در ساختار قیمت‌گذاری لحاظ شود. عودی با مقایسه وضعیت داخلی و بین المللی تئاتر، نبود حمایت دولتی را ریشه اصلی مشکلات دانست: «در همه دنیا گروه‌های تئاتری از سازوکار پارانه‌ای دولتی بهره‌مندند، اما ما در مشهد و کشور از این حمایت محرومیم. وقتی یارانه وجود ندارد، مجموعه‌دار مجبور است هزینه‌ها را مستقیما به بلیت منتقل کند».

او تئاتر را در آستانه تبدیل شدن به کالایی لوکس دانست و بر لزوم تعریف درست از جایگاه آن تأکید کرد: «تا زمانی که تعریف مشخصی از تئاتر نداشته باشیم که آیا کالا است یا خدمت، نمی توان از اقتصاد آن سخن گفت. در تهران، حضور یک چهره شناخته شده باعث می شود بلیت ها با قیمت حداقل ۳۵۰ هزار تومان ماه‌ها پیش از اجرا فروش برود. اما در مشهد چنین سیستمی وجود ندارد.» مدیر تماشاخانه پردیس مستقل تئاتر مشهد، پیشنهاد سطح بندی تماشاخانه ها بر اساس معیارهای فنی را مطرح کرد که سال ها پیش مورد بحث بوده، اما اجرایی نشده است: «اکنون سه سالن خصوصی و دو سالن دولتی در مشهد داریم؛ حتی اگر سطح بندی کنیم، این تعداد محدود تأثیر چندانی بر وضعیت کلی ندارد.»

عودی بزرگ ترین دغدغه خود را آینده پردیس مستقل دانست و گفت: بزرگ ترین نگرانی ام این است که با رسیدن موعد تمدید قول نامه، نرخ تئاتر با تورم همخوانی نداشته باشد و نتوانیم قرارداد اجاره را تمدید کنیم.

او تصریح کرد، سرمایه‌گذاری در تئاتر از نظر

●

اقتصادی مقرون به صرفه نیست و تماشاخانه ها صرفا به عنوان پایگاه فرهنگی، حفظ شده اند و بر اساس علاقه شخصی اداره می شوند.

● جریان فروش کاملا مستقل است

محمد جهان پا، بازیگر و کارگردان مشهدی نیز به بررسی چالش های قیمت گذاری بلیت نمایش در مشهد و افزایش روزافزون هزینه های تولید پرداخت، او تأکید کرد که هیچ فرمول مشخصی برای تعیین قیمت بلیت در مشهد وجود ندارد و نرخ معقول را بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ هزار تومان دانست. جهان پا بیان کرد، بنای قیمت‌گذاری در تئاتر مشهد، فاقد یک رویکرد کاملا مشخص است و گروه‌های نمایشی معمولا بر اساس تجربه یا فهم خود از موقعیت کنونی نمایش، دست به این اقدام می‌زنند. به گفته او یک نمایش ۳۵۰ هزار تومان است، یک نمایش ۲۰۰ هزار تومان و یک نمایش ۱۵۰ هزار تومان. از این بالاتر، باید ببینیم نمایش چه ویژگی هایی دارد که ارزش مالی اش را تا این حد بالا می بیند و گزینه منطقی ندارد و از یک فرمول خاصی تبعیت نمی‌کند. جهان پا در ادامه توضیح داد که اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی معمولا هیچ دخالتی در بحث قیمت‌گذاری بلیت آثار ندارد، اما به ناگهی شورای نظارت بر نمایش وارد مسئله اجراهای خارج از مشهد شده است تا از قیمت‌گذاری های نامتعارف جلوگیری کند. هدف این است که نمایش هایی که در تهران یا نرخ متعادل (مثلا ۲۰۰ هزار تومان) اجرا شده اند، یک باره با قیمت بسیار بالاتری در مشهد به روی صحنه نروند. او با اشاره به افزایش شدید هزینه های تولید تأکید کرد که ساخت یک کار «جمع وجور» دیگر ه بود چه‌ای در حدود ۳۰۰ میلیون تومان امکان پذیر نیست و این هزینه ها به شدت بالا رفته است.

جهان پا درباره مبنای تعیین قیمت بلیت گفت: این ۳۰۰ میلیون تومانی که برای تولید نمایش صرف شده، باید برگردد. باید تقسیم بر تعداد صندلی‌های موجود و وقتی که در هر شب بتواند گروه تولید، آن ۳۰۰ میلیون اول را برگرداند و بعد به سودی هم برسد، فرمول فروش از همین تعداد صندلی استنباط می‌شود.

این هنرمند تئاتر مشهد به شدت با دخالت یک گروه کارشناسی برای تعیین قیمت بلیت مخالفت و تأکید کرد که آزادی عمل برای گروه ها یک اصل اساسی است. اگر آزادی عمل را از گروه ها بگیریم و یک سنگی جلوی پای بچه‌ها قرار بگیرد، به نظر من به نفع تئاتر نیست. این باید آزادی عمل باشد، چون جریان فروش کاملا مستقل است. او فضای فروش را یک «آموزش دوطرفه» دانست که هم عرضه‌کننده (گروه‌های نمایشی) و هم خریدار (تماشاچی) نحوه برخورد با بازار را می‌آموزند. جهان پا وضعیت حمایت‌های دولتی از تئاتر را بسیار ضعیف و نزدیک به «وجود خارجی نداشتن» توصیف کرد و گفت: کمک معنوی فایده ندارد، کمک مادی مهم است. ما چنین چیزی

را در مشهد خیلی کم داریم و هر از گاهی پیش می‌آید و امکان تسری برای همه گروه ها را ندارد. حتی در بحث سبد فرهنگی نیز در نهایت باید بول به چرخه برگردد.

● بلیت نباید بر اساس هزینه تولید گران باشد

حسام الدین انوشیروانی، تهیه‌کننده تئاتر معتقد است که وجود آیین نامه‌ها و قوانین، دست و پای گروه‌های نمایشی را می‌بندد. او قیمت‌گذاری را تابعی از نوع مخاطب و شرایط اقتصادی دانست و تأکید کرد که تئاتر در مشهد با چالش کمبود شدید مخاطب روبه‌رو است. او اذعان کرد، قیمت‌گذاری بلیت تئاتر متولی ندارد، درست است، اما به نظر خیلی هم نیاز نیست. اصولا هر چیزی را وقتی در قالب آیین نامه یا قانونی مصوب می‌کنیم، بیشتر دست و پای گروه ها را حداقل در تئاتر که من تجربه دارم می‌بندیم. این تهیه‌کننده تئاتر با اشاره به محدود بودن جامعه مخاطبان تئاتر در مشهد افزود، ما شاید در مشهد هزار نفر در هر شب، در کل اجراهای مشهد، بیشتر مخاطب تئاتری نداریم و با توجه به تعداد تولیدات آثار روی صحنه، این عدد بسیار ناچیز است و گروه‌ها مجبورند برای پر کردن سالن به «مخاطب عام» روی بیاورند؛ مخاطبی که تئاتر تخصصی دنبال نمی‌کند و بیشتر برای تفریح یا خانواده شرکت می‌کند. انوشیروانی بار د این دیدگاه که «اگر تولید یک اثر نمایشی پرهزینه بود، قیمت بلیت آن نیز باید به تناسب گران باشد»، توضیح داد، این فرایندی است که جواب نمی‌دهد. باید مخاطب عام را پیدا کرد. اگر مخاطبان عام مردم و خانواده‌ها هستند، نباید بلیت نمایش خیلی زیاد و نامتعارف باشد. او معیار قیمت‌گذاری را نگاه عمومی مردم مشهد به تئاتر دانست و تأکید کرد، مردم مشهد تئاتر را به مثابه سینما نگاه می‌کنند و هزینه‌ای که بابت بلیت پرداخت می‌کنند در کفه ترازو با سینما قرار می‌دهند.

انوشیروانی سقف پرداختی یک خانواده پنج نفره برای سینما را حدود ۳۵۰ تا ۵۰۰ هزار تومان دانست و ادامه داد، شاید تئاتر هم بتواند این رقم را به ۲۰۰ هزار تومان ارتقا دهد، اما بیشتر از آن، خیر. این اولین آیینی است که شما در قیمت‌گذاری باید در نظر بگیرید. اما هیچ متر و معیار مشخصی این وسط وجود ندارد.

این تهیه‌کننده تئاتر وضعیت اقتصادی جامعه را عاملی بسیار تأثیرگذار بر قیمت‌گذاری بلیت‌ها بیان کرد: نمایش‌هایی که معمولا در اول سال اجرا می‌شوند، می‌توانند قیمت بیشتری داشته باشند، چون اوضاع اقتصادی جامعه مطلوب‌تر است و هرچه به انتهای سال نزدیک می‌شویم، مجبوریم در هزینه بلیت، قیمت را پایین‌تر بیاوریم. او هشدار داد، اکنون ارزان‌ترین بلیت نمایش در سطح مشهد ۱۵۰ هزار تومان است که می‌دانم همین رقم هم برای خیلی‌ها قابل توجه است و دیدن نمایش را از هفته‌ای یک بار، به ماهی یک بار کاهش می‌دهد.

انوشیروانی در بخش دیگری از مصاحبه، به عملکرد شورای نظارت پرداخت و از همکاری این شورا در یکی دو سال اخیر ابراز رضایت کرد و ادامه داد، اعضای شورا تمام هم و غم خود را گذاشته‌اند که روند مجوز گرفتن و تأیید شورا سرعت و همکاری بیشتری داشته باشد.

او مشکل اصلی را حجم بالای تولیدات در مشهد در مقابل تعداد کم اعضای شورا دانست و گفت: این وضعیت باعث شده است که نوبت‌های بازیینی نمایش‌ها زیر دو سه ماه نباشد و روند تولید آثار را در مشهد با وقفه و مشکل روبه‌رو کند. اگر امکان افزایش تعداد اعضای شورا فراهم شود، سرعت بازیینی نیز افزایش خواهد یافت و به همان نسبت روند تولیدات جلو می‌افتد.

● بهبود وضعیت اقتصادی تئاتر در گرو افزایش کیفیت آثار است

رئیس هیئت مدیره انجمن هنرهای نمایشی خراسان رضوی نیز در گفت‌وگو با شهرا را، مهم‌ترین راهکار برای بهبود وضعیت اقتصادی گروه‌ها را افزایش کیفیت آثار دانست و بیان کرد، باید کیفیت آثار بالا برود تا تماشاگران راضی باشند و دفعه بعد هم برای خرید بلیت به سالن بیایند. قانون مجوز در ارشاد، دو هفته اجرای اولیه می‌دهد و اگر سقف فروش به میزانی نرسد که تماشاخانه ضرر نکند، تمدید نمی‌شود.

محمد حسن زاده خطاب به نهادهای نظارتی افزود، شورای نظارت باید درباره کیفیت آثار سخت‌گیری بیشتری اعمال کند تا گروه‌های تئاتر از کار خود سود ببرند و دچار بدهی برای پرداخت دستمزدها و اجاره سالن نشوند. حضور جوانان در صحنه خوب است، اما نباید به قیمت بدهکار شدن آن‌ها پس از دو هفته اجرای ناموفق باشد. حسن زاده در پایان به مسئله کمبود و هزینه بر بودن ساخت تماشاخانه در مشهد اشاره کرد، ساخت تماشاخانه در مشهد برای هیچ‌کس جز دولت صرفه اقتصادی ندارد. دولت نیز نیایی بر ساخت سالن جدید ندارد. ما امیدواریم همانند امکانی که به صاحبان صنایع و کارخانجات داده شده تا بخشی از مالیات سالیانه خود را صرف ساخت مدارس و فضاهای ورزشی کنند، این فرصت نیز برای جامعه هنری فراهم شود تا صاحبان صنایع و مارکت‌های بزرگ بتوانند در بخش تئاتر سرمایه‌گذاری کنند و سالن‌های بیشتری در مشهد و استان بسازند. او همچنین به پدیده فروش گران قیمت بلیت به واسطه حضور سلبریتی‌ها انتقاد کرد: متأسفانه برخی گروه‌هایی که از تهران می‌آیند، حتی با وجود کیفیت پایین کار، به واسطه حضور سلبریتی‌ها، بلیت‌های خود را با قیمت‌های بسیار بالا (تا ۶۰۰ هزار تومان) می‌فروشند. مخاطبان این آثار نیز عموما مردم عادی هستند که صرفا برای دیدن و عکس گرفتن با سلبریتی‌ها به سالن می‌آیند، نه برای اثر تئاتری. این شرایط، وضع یک اساسنامه و شیوه‌نامه واحد برای قیمت‌گذاری را دشوار می‌کند.

نشست تخصصی «آماده‌سازی قلم خوش نویسی برای کم فشار نویسی» با حضور پیشکسوت خوش نویسی برگزار شد

نقش قلم خوش نویسی برای خلق خطوطی لطیف و روان

عکس: سیدرضا آشتیانی

سریع انجام می‌دهد، اما مشکلاتی به همراه دارد. مثلا اگر اشتباه برش بزیند امکان اصلاح وجود ندارد و چندان دقیق نیست. در روش سایش کار آهسته‌تر صورت می‌گیرد، اما خوبی‌های آن بیشتر است و می‌توان قلم را دائم بررسی کرد. سایش را بر روی هر نوع جنس اعم از قلم فلزی می‌توان انجام داد، اما قلم تراش را نمی‌توان بر روی فلز گذاشت. وی افزود، آنچه که من به آن رسیدم این است که اگر بخواهید

سلسله نشست‌های تخصصی هنر ایرانی «سنت‌ها»، با موضوع «آماده‌سازی قلم خوش نویسی برای کم فشار نویسی» با حضور سعید هاشمی، مدرس و پیشکسوت خوش نویسی، در نگارخانه «سفید» برگزار شد. حرف اصلی این نشست درباره تراشیدن دقیق نوک قلم‌نی و تنظیم زاویه و فشار دست برای حرکت روان و بدون خستگی قلم بود. استاد هاشمی با اشاره به اهمیت هماهنگی ابزار و دست، نشان داد چگونه تراش قلم به شکلی انجام شود که قلم روی کاغذ نرم و روان حرکت کند و خطوطی به ضخیم به طور هنرمندانه و کم فشار خلق شوند و روح خوش نویسی در هر حرکت جاری شود.

سعید هاشمی، مدرس و پیشکسوت خوش نویسی و عضو انجمن خوش نویسان مشهد، در این نشست گفت: قلم تراش کار را

نگارستان

نمایش آثار حسین صباغیان در نگارخانه فردوس

نمایشگاه نقاشی از آثار استاد حسین صباغیان، هنرمند پیشکسوت مشه‌دی، با عنوان «فراسوی زمان» روز گذشته ۲۶ مهرماه در نگارخانه فردوس افتتاح شد. بازدید از این نمایشگاه تا پنجشنبه یکم آبان صبح‌ها از ۹ تا ۱۲ و عصرها از ۱۷ تا ۱۹ ادامه دارد.

«درخت»، میزبان نمایشگاه خوش نویسی «هنوز، همیشه، هرگز»

نمایشگاه گروهی خوش نویسی به همت آموزشگاه مریم امام وردی با عنوان «هنوز، همیشه، هرگز» سه شنبه ۲۹ مهرماه ساعت ۱۸ در نگارخانه «درخت» افتتاح می‌شود. فعالیت این نمایشگاه تا ۲ آبان از ساعت ۱۰ تا ۱۲ ادامه خواهد داشت.

تماشاخانه

چهل و چهارمین جشنواره بین المللی تئاتر فجر فراخوان داد

فراخوان چهل و چهارمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر در بخش‌های مختلف و با شعار «تئاتر برای هم بستگی و امید» با تأکید بر تولید آثار نوآورانه و میان‌رشته‌ای منتشر شد. نمایش‌های صحنه‌ای، نمایش‌های خیابانی، تئاتر ملل، بخش ایران‌من، دیگرگونه‌های اجرایی،

مسابقه نمایشنامه نویسی، مسابقه و پوستر تئاتر، فجریلانس بخش‌های مختلف این رویداد ملی و بین‌المللی محسوب می‌شوند. علاقه‌مندان برای شرکت در این رویداد مهم هنری می‌توانند از روز دوشنبه ۲۸ مهر نسبت به ارائه مدارک لازم و ثبت تقاضای حضور خود در بخش‌های مختلف جشنواره از طریق درگاه جشنواره اقدام کنند. چهل و چهارمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر بهمن‌ماه ۱۴۰۴ به دبیری سید وحید فخر موسوی برگزار خواهد شد.

هیئت انتخاب جشنواره تئاتر «سودای عشق»

داوران هیئت انتخاب شانزدهمین جشنواره تئاتر بسیج «سودای عشق» با شعار «ایران من» معرفی شدند. دبیر شانزدهمین جشنواره تئاتر بسیج «سودای عشق» ضمن اعلام این مطلب گفت: دآوری هیئت انتخاب شانزدهمین جشنواره تئاتر بسیج «سودای عشق» را احسان

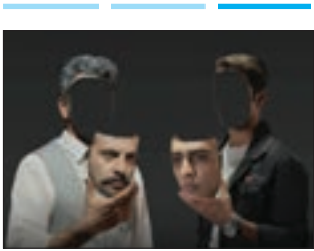
روحی، مسعود رشیدی و محمد زعفرانی برعهده دارند. علی‌روحی با اشاره به استقبال خوب هنرمندان نسبت به دوره قبل افزود، این هیئت تا ۳ آبان ماه به بازیینی آثار می‌پردازد و آثار منتخب اعلام خواهد شد.

تاریخ اجرای تئاتر «عامدانه عاشقانه قاتلانه» تغییر کرد

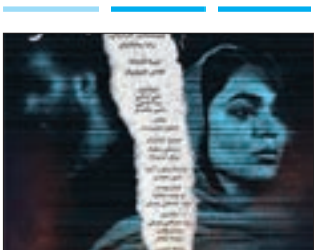
تئاتر «عامدانه عاشقانه قاتلانه» به نویسندگی و کارگردانی ساناز بیان از تهران که قرار بود از ۲۴ تا ۲۵ مهرماه در دونوبت در سالن شهدای سلامت مشهد روی صحنه برود، تاریخ اجراهایش را تغییر داد. این نمایش در روزهای ۲۰ آبان ماه ساعت ۱۵:۲۰ و ۲۱ آبان ماه ساعت ۱۷:۴۵ روی صحنه می‌رود. شنیده‌ها حاکی از تغییر مکان اجرای این نمایش است.

تماشاخانه بهار میزبان تئاتر «کارآگاه» شد

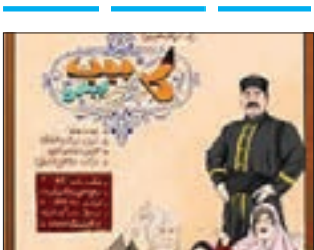
تئاتر ترازودی «کارآگاه» به نویسندگی و کارگردانی رضا رمضانیان از پنجشنبه اول آبان ساعت ۱۵:۱۹ در سالن هنر و تجربه واقع در مؤسسه حکمت و هنر آغاز می‌شود. علی اربابی، مینا طبیبی و متین محمدی از بازیگران این نمایش هستند.

اجرای نمایش «با من سخن بگو» در سالن هنر و تجربه

اجرای نمایش «با من سخن بگو» به نویسندگی و کارگردانی رضا رمضانیان از پنجشنبه اول آبان ساعت ۱۵:۱۹ در سالن هنر و تجربه واقع در مؤسسه حکمت و هنر آغاز می‌شود. علی اربابی، مینا طبیبی و متین محمدی از بازیگران این نمایش هستند.

«طبیب اجباری» در صدر جدول فروش تئاتر مشهد

آمار فروش نمایش‌های روی صحنه تئاتر در مشهد طی هفته گذشته (از ۱۹ تا ۲۵ مهر ۱۴۰۴) منتشر شد. به گزارش شهرا را، نمایش «طبیب اجباری» به کارگردانی امیراحسان امیرپور که در هفته آینده جایش را به نمایش «هیولا کش» به کارگردانی محمد جهان پا داده است

با فروش ۸ میلیارد و ۹۳ میلیون و ۴۷۵ هزار ریال در صدر جدول فروش تئاتر قرار گرفت. اجرای نمایش «آن سوی آینه» که کارگردانی حسین اکبریور با فروش ۳ میلیارد و ۸۸۵ میلیون و ۴۰۰ هزار ریال به پایان رسید، همچنین نمایش‌های «تاکسیدرمی»، «کارگردانی ایمان رضائی، با فروش یک میلیارد و ۴۸۲ میلیون و ۸۸۰ هزار ریال، «بولوار الیزابت» به کارگردانی حمیدرضا آزادفر با فروش یک میلیارد و ۱۸۲ میلیون و ۹۰۰ هزار ریال و «مارس وان» به کارگردانی شادی غفوریان با فروش ۹۱۲ میلیون و ۳۰ هزار ریال در رتبه‌های بعدی جدول فروش تئاتر در هفته گذشته قرار گرفتند.